

TOEPLER ZOLTÁN Ó,

MOLIÈRE SOLTÉNSZKY

TIBORNAK
bohózat

Szerepek

MOLIÈRE, *színész, író*

HARPAGON, *kisvárosi ószeres*

ELIZ, *a lánya*

MR. PAPIER, *öreg, fogatlan márki (Molière)*

GROSS-RENÉ, *színész, bohóc*

MADELEINE, *színésznő, Molière szeretője*

DUFINE, *színésznő*

FLÉCHE, *Harpagon háziszolgája*

NYOMOZÓ *(Gross-René)*

JEGYZŐNŐK *(Madeleine, Dufine)*

*Játszódik a dél-franciaországi Harpagon házában
Szalon, három ajtó, szobrok, műkincsek
A falakon ócska festmények lógnak, melyeket ha hőseink
megfordítanak,
ritkaságszámba menő barokk csendéleteket találnának*

1. jelenet

(Harpagon, Fléche, elbújva Molière, Dufine, Gross-René, Madeleine)

HARPAGON Ki az?
FLÉCHE Én.
HARPAGON És még ki?
FLÉCHE Én.
HARPAGON És ott?
FLÉCHE Ott is!
HARPAGON És itt?
FLÉCHE Itt vagyok!
HARPAGON Mit keresel te itt?
FLÉCHE Magát.
HARPAGON Mi volt ez a hang?
FLÉCHE Hol?
HARPAGON Csönd!
FLÉCHE Maga is hallotta?
HARPAGON Kuss.
FLÉCHE Én hallottam.
HARPAGON Mit?
FLÉCHE A hangokat.
HARPAGON Milyen hangokat?
FLÉCHE Belső hangokat.
HARPAGON Hol?
FLÉCHE Belül.
HARPAGON Hol belül?
FLÉCHE Legbelül! - Hajoljon csak ide! Hallja?
(*ballgatózik, Harpagon orra alá finog*) Hallotta?
HARPAGON Te nyomorult disznó!
FLÉCHE De sokkal veszélyesebb hangok is
vannak!...
HARPAGON Mit zabáltál, hogy ilyen bűzös a finogásod?
FLÉCHE ...korognak a gyomrok!

HARPAGON Pfűj... te... pfűűj! - Te ettél a húsból!
 FLÉCHE Nem én!
 HARPAGON Te lopsz a sózott egérhúsból! Most már tudom! Annak van ilyen szaga!
 FLÉCHE Annak nem!
 HARPAGON Látod, te tolvaj, a romlott beled árul el! - Na, nyomjál csak ide még egyet!
 FLÉCHE Nem megy!
 HARPAGON Hadd szagoljam, mit loptál még a konyhából!
 FLÉCHE Most valahogy nem jön...
 HARPAGON Te aljas görény! Mit kutakodtál te itt?
 FLÉCHE Csak a kenyeret hoztam uraságodnak.
 HARPAGON És honnan hoztad azt a kenyeret?
 FLÉCHE Hát innen.
 HARPAGON És hol van a konyha?
 FLÉCHE Emitt!
 HARPAGON És akkor amott mit akartál?
 FLÉCHE Ott tévedtem el.
 HARPAGON Te rabló!
 FLÉCHE Arról jöttem, és így, erre kerültem...
 HARPAGON Te sikkasztó!
 FLÉCHE ...amarra, a hangok miatt, amit uraságod is hallott.
 HARPAGON Azt halljam inkább, mi mindent láttál amott?
 FLÉCHE Szobrokat, festményeket.
 HARPAGON Mást nem?
 FLÉCHE Porcelánokat.
 HARPAGON Ez minden?
 FLÉCHE Metszeteket...
 HARPAGON És?
 FLÉCHE Mi mást láthattam volna?

HARPAGON Honnan veszed, hogy láthattál volna mást is?

FLÉCHE *(észreveszi a bújkáló Molière-t)*

HARPAGON Most meg mit nézel ott?

FLÉCHE Hogy látok-e mást is.

HARPAGON Te valamit megláttál ott!

FLÉCHE Jó étvágyat!

HARPAGON *(megszegi a kenyeret)*

FLÉCHE Úgyse tudnék ellopni semmit, hiszen le van drótozva!

HARPAGON Áruld el nekem, mivel lehet elválni ezeket a drótokat?

FLÉCHE Ezeket?! Semmivel!

HARPAGON Mi ez megint, te gyilkos, te rabló!? Megint milyen kenyér ez?

FLÉCHE Friss kenyér!

HARPAGON Hova dugtad a másikat?

FLÉCHE Legalább vasárnap ne egyen szárazat!

HARPAGON Az nem száraz, az tegnapi!

FLÉCHE Minden reggel vesz friss kenyeret. Amire elfogy a száraz, a frissből is száraz lesz.

HARPAGON Mi közöd hozzá?

FLÉCHE Igaz ugyan, hogy ekkorra már vesz új frisset, de akkor még van a régi frissből, ami most már új száraz!

HARPAGON Micsoda logika!

FLÉCHE Így aztán mindig van friss kenyérünk, és mindig szárazat eszünk!

HARPAGON Azonnal hozd ide a tegnapi!

FLÉCHE Nem tehetem, uram.

HARPAGON Ugyan miért nem?

FLÉCHE Aggódok.

HARPAGON Miért aggódsz?

FLÉCHE Az egészsége miatt.

Csend. Harpagon azt hiszi, megmérgezték.

HARPAGON Áruld csak el, mi baj lehet az én egészségemmel!?

FLÉCHE Esetleg sötét felhők kavaroghatnak a maga egészsége felett! (*Harpagon elkapja Fléche-t, amaz, mintha a levegőben lógna*) Eresszen!

HARPAGON Te! Te, gyilkos!

FLÉCHE Gyilkos!

HARPAGON Te gazember!

FLÉCHE Gazember!

HARPAGON Miféle sötét felhők kavarnak felettem, te akasztófavirág?!

FLÉCHE Az étrend sötét fellege!

HARPAGON Mit akarsz ezzel mondani?

FLÉCHE (*Harpagon már elengedte, de ő még mindig játsza, hogy lóg*) A táplálkozás...

HARPAGON Te! Azonnal egyél belőle! (*megettömi*) Majd adok én neked jóétvágyat a friss kenyérhez, nesze, nesze!

FLÉCHE (*teli szájjal*) A-rthadt-fösvny-szntsgit-zlyengzembrknek!

HARPAGON Mit beszélsz te itt?

FLÉCHE (*hangosan nyel*) Lenyeltem. – Mindent.

HARPAGON Mit mondtál amikor még nem etted meg?

FLÉCHE Asztali áldást.

HARPAGON Áldjad is a szerencsédet, hogy egy heti kosztot előre megkaptál! - Nyisd ki a szád! Mégjobban! Nagyobbra! Mégnagyobbra! - Nesze, nesze, te! Még egy heti!

FLÉCHE (*teli szájjal*) Hogy az-istn-vrijmg-z-ilyn-

szrrgó-zsgri-gzembrkt!
HARPAGON Micsoda?
FLÉCHE Mgnnéd-sját-szrdat-te-mrha!
HARPAGON Nem értem! Mit rágok én?
FLÉCHE Te-hzzám-n-nyljál-te-fsvny-tetű!
HARPAGON Hogy mit ennék én meg?
FLÉCHE Hgy-rhttál-vlna-meg-amkor-mgszlettél!
HARPAGON Te semmirekellő! Te koszos tolvaj!
(kicsavarja a kezét, a padlóra fektetve húzza a haját) Istenem, Atyám, miért engeded, hogy ennyit szenvedjek az ilyen nyomorult, pimasz... - Te kizabálsz a vagyonomból!
Elég! *(a padlón fekvő Fléche-t lehetetlen pózban gyötri, késsel hadonászik)* Rosszul vagyok! Jaj, Istenem! Mi ez? *(Fújtat.)* Jaj!
FLÉCHE Mi történt?
HARPAGON Rettenetes! Összeesek! Jaj nekem!
FLÉCHE Mi van?
HARPAGON *(rákönyököl Fléche fejére, úgy kínozza)* A szívem. Elájulok!
FLÉCHE Nem lenne jobb, ha kényelembe helyezné magát?
HARPAGON *(rátérdel)* Te gazember! Fulladok!
FLÉCHE Mi lelte?
HARPAGON Micsoda fájdalom!
FLÉCHE Nyugodjon meg!
HARPAGON Micsoda gyötrem! Folyton kínoz!
FLÉCHE Mindjárt jobban lesz!
HARPAGON Ó! Á! Végem van!
FLÉCHE Hívjak orvost?
HARPAGON Vízet!
FLÉCHE *(lelöki Harpagont)* Azonnal.
HARPAGON Szégyelld magad, te hálátlan!

FLÉCHE *(Harpagont "véletlenül" nyakon loccsintja)*
 Bocsásson meg, uram!

HARPAGON Meglopsz. Kihaszználz, tönkre teszel!

FLÉCHE Szégyellem magam.

HARPAGON Bevallod? Elismered?

FLÉCHE Igen.

HARPAGON Mindent.

FLÉCHE Amit csak parancsol!

HARPAGON Na akkor halljam!

FLÉCHE Elfelejtettem!

HARPAGON *(fölkel)* Takarodj! Ki innen! Be ne tedd többé a lábad! Húzd ki azt a bűzös beled!

FLÉCHE Itt se vagyok!

HARPAGON Soha többet ne lássalak!

FLÉCHE Egy percig nem maradok ebben a házban!

HARPAGON Örökre búcsúzunk!

FLÉCHE Isten áldjon - engem!

HARPAGON Elhallgass!

FLÉCHE A hangomat se hallja többé! *(el)*

HARPAGON Vége! *(lopva követi)*

2. jelenet

(Molière, Dufine, Gross-René, Madeleine)

MOLIÈRE Megfogtuk az isten lábát!

DUFINE Leírtál mindent?

MOLIÈRE Meghiszem azt!

DUFINE Az utolsó szóig?

MOLIÈRE És te, Gross-René? Megfigyelted az öreget?

GROSS-RENÉ Ahogy mondtad.

MOLIÈRE El tudod majd játszani?

GROSS-RENÉ Jobban, mint ő saját magát!
MOLIÈRE Na, ezért játszom el én! - Bevonulunk Párizsba, és ezer gyertya fényénél hagyjuk megsárgulni a bourgogne-i színészeket, hogy összesúghassanak az udvarban
(Madeleine-re mutat)

MADELEINE *(egy kényeskedő dáma hangján)* Nem hallották, hölgyeim, valami vidéki színész, hogy is hívják, talán Molière, igen ő, kiváló bohózatot írt egy vén uzsorásról, kegyetek mit gondolnak, nem kellene meghívunk Versaillesba? *(Molière-re mutat)*

MOLIÈRE *(női hangon)* Igen, hallottam, Madame de Bourbon, de ez a Molière tiszteletlenül bánik a nézőivel - a Grande Salle des Gardes-ban az öreg dámák bepipiltek az előadás alatt!

MADELEINE Megírod ezt az öreg fősvényt, és gazdaggá tesz minket!

MOLIÈRE És elfelejthetjük végre Pierre Corneille unalmas tragédiáit!

MADELEINE Erős vár a mi urunk: *(mindenki egyszerre)*
HARPAGON!

DUFINE Csak addig is, meg ne tudja, hogy a kenyerét esszük!

MOLIÈRE A lánya odavan értem!

MADELEINE Aki számodra sem közömbös, igaz, Jean-Baptiste?

MOLIÈRE *(pátosszal)* Számomra csakis e csöppnyi társulat sorsa számít!

MADELEINE És az a lány?

MOLIÈRE A fősvény lánya?

MADELEINE Az a karcsú kis lilium!

MOLIÈRE Ó, az egy tehén. – Addig segít rajtunk, amíg én akarom! - Amíg meg nem írom a darabot a kedves papáról!

GROSS-RENÉ Hát, ritka randa egy tetű ez az öreg fösvény!

3. jelenet
(volta, Eliz)

ELIZ Molière úr!

MOLIÈRE Ó, Eliz kisasszony! Én olyan hálás vagyok önnek, hogy nem bírom magamban tartani: ó, szeretem önt! (*Madeleine-nek*) Csak vicc volt, kedvesem!

ELIZ (*szégyellősen*) Molière úr!

MOLIÈRE És tudnom kell, ó, ön is szeret engem?

ELIZ Nem vagyunk egyedül, Molière úr.

MOLIÈRE (*levetkőzik*) Látja, én imádom akkor is, ha nem vagyunk egyedül - és ön? Csak akkor csókolózik velem, ha egyedül vagyunk.

ELIZ Hagyjon! Mennem kell!

MOLIÈRE Meg se kérdezi, miért vagyok ilyen hálás?

ELIZ Nagyon kérem, ne most, és ne itt.

MOLIÈRE Higgye el, nemcsak azért, mert tegnap végre nekem adta magát... (*Madeleine seggberúgja*)

ELIZ Csöndesebben...

MOLIÈRE Hanem azért is, mert csodálatos apja van!

ELIZ Csodálatos?

MADELEINE Az ön édesapja egy kincs!

ELIZ Ne gúnyolódjanak, Molière úr! Ne feledje,

MOLIÈRE ön a társulatával szállást kapott nálunk!
(*meg akarja csókolni*) Sokkal többet annál,
drága Eliz!
ELIZ (*nevetve*) Ha arra gondol, amire én, nagyon
kérem, ne most...
DUFINE Kisasszony, egy színdarabírónak az ön
apjaura mindennél többet ér!
GROSS-RENÉ Érti már, kisasszonyka?

Csend

ELIZ Molière úr, csak nem akar drámát írni a
papáról?
MOLIÈRE Eliz kisasszony, az ön édesapja maga a
tragédia!
DUFINE Vallja be, kisasszony, sosem akart
színésznő lenni?
GROSS-RENÉ Eljátszhatná saját magát, a *Zsugori az öregúr*
című darabunkban. És én lennék a papája!
ELIZ Igaz ez, Molière úr?
MOLIÈRE Ha megengedi, hogy a társulattal
továbbra is itt bújkáljunk a kedves papa
közelében.

Csend

ELIZ (*a csalódás hangján*) Most már értem. Ön
csak ezért kedves hozzám.
MOLIÈRE (*közelít*) Imádom önt, Eliz kisasszony.
ELIZ (*ellöki*) Kinyíltak szemeim!
MOLIÈRE Ó, szeretem!
ELIZ Eresszen! - Most látom: ön csúf! - És
habzik a szája.

MOLIÈRE Ugye, csak tréfál? *(tükröt, fésűt vesz ki a zsebéből, megnézi magát)*

ELIZ Undorító férfiak! Semmi se számít nekik!

MOLIÈRE *(meg akarja ölelni)* Eliz kisasszony!

ELIZ Hagyjon ezekkel a tapadó nyúlványaival!

MOLIÈRE Ezek az ölelő karok csak arra vannak, hogy önt...

ELIZ Hogy könnyököljön velük! Minden férfi két hatalmas könyök, és közte az a förtelmes furkosbot!

MOLIÈRE Hiszen csak tréfa volt az egész! Dehogy akarom én az ön édesapját...

MADELEINE Eszünk ágába se jutott!

ELIZ De igen, komédiát akar róla írni...

MOLIÈRE Ó, soha!

ELIZ ...és ehhez engem akart felhasználni...

MOLIÈRE Esküszöm, mindenre ami szent, hogy kizárólag kegyedről beszéltünk, hogy micsoda gyönyörű színésznő lehetne!

DUFINE Erről volt szó, én is esküszöm!

GROSS-RENÉ Én még soha életemben nem esküdtem, de most esküszöm a világra, hogy Jean-Baptistee soha nem tenne ilyet! Méghogy kihasználja a kisasszonyt!

ELIZ Menjenek el a házból!

MOLIÈRE *(letérdel, és térdre inti színészeit is)* Drága Eliz, mindenemet magába adnám, csak hogy visszanyerhessem a bizalmát!

ELIZ Vége. Vége, Molière úr, csalódtam önben!

MOLIÈRE Azt se felejtettük el, mivel tartozunk.

GROSS-RENÉ Ehhez fogható pajtában még soha...

DUFINE Ilyen kenyeret sehol...

ELIZ *(megvetéssel)* Tűnjenek el, mert ha az apám

MADELEINE megtudja, hogy... hogy kik... hogy önök...
MOLIÈRE Vándorkomédiások. Mondja csak ki!
ELIZ Ó!
Hogy színészek laknak a házában én nem
merek a szeme elé kerülni. Nem beszélve a
kölcsönről.

Csend.

GROSS-RENÉ Köl-csön!?
DUFINE Jean-Baptiste!
GROSS-RENÉ Mit jelentsen ez?
MADELEINE Azonnal magyarázd meg!
MOLIÈRE Hát mit képzeltetek, barátaim, a tegnapi
öt frank bevételből ordítottatok a
kocsmában, hogy „mit eszel, te marha, ezt
kóstold, te marha!“?

GROSS-RENÉ Nem azt mondtam, hanem azt, hogy ezt
nézd, ez marha!

DUFINE Mert marhára hasonlított a marhára...
MOLIÈRE *(csendet kérve)* Kicsikét-bocsánat-köszönöm!
- Eliz kisasszony édesapja volt olyan
kegyes, hogy kölcsönadott tegnap 100
frankot, csekély 50 százalékos kamatra, és
igazán baráti a futamidő is: egy nap!

HARPAGON *hangja, krákogás, köhögés*
ELIZ Ez az apám! Bújjanak vissza! – Én is
eltűnök, arra.

MOLIÈRE Bízson bennem, kisasszony és nyugodjon
meg! Beszélni fogok a kedves papájával.
(el)

ELIZ Molière úr, ha nem tudja megadni a
tartozását, nekem végem. *(el)*

4. jelenet

(Harpagon, Fléche, elbújva Molière, Dufine, Gross-René, Madeleine)

FLÉCHE (be)
HARPAGON (be) Állj!
FLÉCHE Igen, uram.
HARPAGON Nagyon sietsz.
FLÉCHE Dolgom van.
HARPAGON Félsz!
FLÉCHE Nem én.
HARPAGON Már reménykedtél, igaz? Azt hitted, csak úgy megúszod.
FLÉCHE Megúszom? Mit?
HARPAGON Gyerünk, vetkőzz le!
FLÉCHE Mégis hogy gondolja?
HARPAGON Kíváncsivá tettél! Gyerünk!
FLÉCHE Mit akar tőlem?
HARPAGON A takarnivalót! Egykettő!
FLÉCHE (vetkőzik) Nahát! - Nem gondoltam volna.
HARPAGON De én igen. Rögtön rájöttem. Sőt, azelőtt is sejtettem!
FLÉCHE Nem hihetem!
HARPAGON Láttam benned a hajlandóságot az effélékre!
FLÉCHE (mosolyogva) Akkor hát mindent tudsz?
HARPAGON (a ruhákat tapogatja) Ahogy megláttalak, láttam a szemtelen pofádon, hogy miféle vagy!
FLÉCHE Jaj, megláthatnak.
HARPAGON Ne közelíts!

FLÉCHE *(egy szál gatyában)* Na! Mi baj? - Ne hadonássz már azzal a késsel!

HARPAGON Mutasd! Ne húzd az időt, vedd elő!

FLÉCHE Nem merem.

HARPAGON Mit képzelsz magadról? Én nyúljak a bugyogódba?

FLÉCHE Azt szeretném.

HARPAGON Te disznó, azt hiszed, nem teszem meg? *(turkál a gatyában)* Miféle trükk ez? Hova dugtad?

FLÉCHE Annak ott kell lennie!

HARPAGON Hol?

FLÉCHE Hát emitt!

HARPAGON Nincs itt semmi!

FLÉCHE Jesszusom, eltűnt?

HARPAGON Micsoda?

FLÉCHE Hát mit keres?

HARPAGON *(bedugja a kést Fléche gatyájába)* Levágom a fustélyodat, ha nem adod elő a lopott holmit!

5. jelenet
(voltak, Elíz)

ELIZ *(be)* Apám, engedelmével! - Egy úr keresi.

HARPAGON Látod, hogy most nem érek rá!

ELIZ Engedelmével, apám, Molière úr jött!

HARPAGON Hálaistennek, ez jó hír! - A pénzem!

ELIZ Odakinn várja!

HARPAGON Megyek! *(Fléche-nek, súgva)* Te pedig hallgatózz!

FLÉCHE *(felöltözik)* Hallgatózzak?

HARPAGON Mindent tudni akarok! *(el)*

6. jelenet

(voltak, Molière, Dufine, Madeleine, Gross-René)

MOLIÈRE "Engedelmével, apám? Molière úr jött"? -
Mit jelentsen ez, édes-kedves kisasszony?
ELIZ *(gúnyolja)* Édes-kedves Molière úr! - Adja
meg a pénzt az apámnak és tűnjenek el!
MOLIÈRE Ó, kisasszony, mi ez a nyugtalanság?
ELIZ Hagyjon békén.
GROSS-RENÉ Kicsi, Eliz, mondok én valamit magának...
ELIZ Nem érdekel. Molière úr itt marad, maguk
pedig mars a pajtába!
DUFINE Ej, de kemény!
MADELEINE Jean-Baptiste, te nem mondasz semmit?
MOLIÈRE *int, hogy menjenek a pajtába*

Gross-René, Madeleine, Dufine el

7. jelenet

(Molière, Eliz)

MOLIÈRE Drága Eliz, megbeszéltük, hogy csak este,
az előadás után fizetek.
ELIZ Csalódtam magában.
MOLIÈRE Ezt már mondta.
ELIZ Láttam, hogy megint...
MOLIÈRE Ó, mit megint?

ELIZ Felírta az apám szavait. Abba a füzetbe, vagy tagadja?
MOLIÈRE Lehetek őszinte, drága Eliz?
ELIZ Örülnék neki.
MOLIÈRE Nem is tudom, hogyan kezdjem.
ELIZ Nyugodtan, Molière úr!
MOLIÈRE Az igazság az, hogy beleszerettem...
ELIZ Nem hiszek önnek.
MOLIÈRE Bevallom, beleszerettem kegyed...
ELIZ Hazudik!
MOLIÈRE Kegyed apjába.
ELIZ Az apámba? - Boldog lehet az a nő, akinek ilyen vetélytársa van.

Csend

MOLIÈRE Nem tagadom, kisasszony, de az isten szerelmére, mutasson egyetlen normális embert, aki nem írt életében legalább egy komédiát?
ELIZ Ebben a házban nem ír senki. És NEM IS FOG!
MOLIÈRE Ezt a komédiát önnek akartam ajánlani...
ELIZ *(teátrálisan, mintha fájna valami)* Jaj! - Ó, jaj!
MOLIÈRE *(megijed)* Mi történt, Eliz!?
ELIZ *(haláltusában)* Jaj, jaj!
MOLIÈRE *(halálra rémül)* Mi baja, kisasszony?
ELIZ *(nyersen)* Meghatódtam.
MOLIÈRE *(összeroppan)* Ó, lejátsszot! *(pátosszal)* Eliz! Szeretlek! Amióta megláttalak, és igen, igaz - neked akarom megírni azt a komédiát. Mert méltó hozományt akarok adni az apádnak!

ELIZ Molière úr, mutasson egyetlen normális nőt, aki elhinné ezt a kis füllentést.

MOLIÈRE Mindenemet odaadnám érted. *(kúszik a combjai között)*

ELIZ *(zihálva, egyre feljebb)* Fizesse meg a pénzt, és keressenek máshol szállást! – *(Felsikolt)* Itt az apám!

MOLIÈRE *(felpattan)* Eliz, könyörgöm!

ELIZ Nem.

MOLIÈRE De!

ELIZ Nem!

MOLIÈRE *(ordít)* De! *(térdre roskad)* Engedje meg, hogy maradjak!

ELIZ Nem. Rendezze a számlát!

MOLIÈRE *(Eliz lábainál)* Eltaszít magától?

ELIZ Felejtse el! *(úgy fordul, hogy a fenéke Molière orra alá kerül)*

MOLIÈRE *(Eliz fenékebe)* Ez a hely a mennyország volt nekem.

ELIZ Tud szájról olvasni, betűzöm: N. E. M. *(három fenék-mozdulat)*

MOLIÈRE Akkor hát vége?

HARPAGON *hangja, krákogás, köhögés*

ELIZ Vegye a kalapját! *(ellöki)*

MOLIÈRE *(a pdlón)* Isten vele!

ELIZ Visszaadom a névjegyet is. *(olvassa)* Jean Baptiste Poqueline úr.

MOLIÈRE *(a földön fekve helyreigazítja)* Színigazgató úr!

ELIZ Már nem számít. *(bedobja a kártyát a kalapba)*

MOLIÈRE Többet nem lát, kisasszony.

ELIZ Ha visszajövök, maguk már ne legyenek itt! *(el)*

8. jelenet
(Molière, Harpagon)

HARPAGON Hát hol van az a Molière úr? *(észreveszi a földön fekvő Molière-t)* Á! Isten hozta! - Isten hozta: a pénzemet.

MOLIÈRE Jó napot, Harpagon úr, hogy van a kedves: fősvényisége?

HARPAGON *(a kalapra)* Egy kalap pénz!

MOLIÈRE Ezek nevek! Húzzon egyet!

HARPAGON Nevek? És hol a pénz?

MOLIÈRE Aki kihúzza a saját nevét, annak adom meg a tartozást! A magáé is benne van!

HARPAGON És a többi kicsoda?

MOLIÈRE Másnak is tartozom! Na, húzzon!

HARPAGON Micsoda baljós játék! *(húzza, elolvassa a névjegyre írt nevet)* POQUELIN. Az meg ki!?

MOLIÈRE Sajnálom, Harpagon úr, nem nyert. Viszlát, holnap újra húzhat!

HARPAGON Mit jelentsen ez?

MOLIÈRE Ég önnel!

HARPAGON Nem mész sehova!

MOLIÈRE Eresszen!

HARPAGON Ide a pénzemet, mert fejbe vágom!

MOLIÈRE Hús frank van a zsebemben.

HARPAGON *(eltépi a kártyát)* És ennek a Poquelin-nek akarta adni?

MOLIÈRE Meg kell adnom az esélyt a többi hitelezőmnek is...

HARPAGON Százat adtam tegnap, az ma százötven!

MOLIÈRE Ha nem hagy békén, legközelebb be se te-

szem a kalapba!
HARPAGON Megöllek! *(civakodnak)* Gipszbe öntöm a hullád! Itt leszel kalapos szobor az ajtó előtt!

MOLIÈRE Hülye uzsorás! Eresszen, megyek...!
HARPAGON Kifeszítelek, te!
MOLIÈRE Ha csak az előszobáját elárverezné, megvehetné az örök életet!

HARPAGON A pokolba juttatlak!
MOLIÈRE És hány szobája is van?
HARPAGON Szétszedlek! Kifacsarom a lelked! Na egykettő! Háromig számolok!

MOLIÈRE Nesze uzsorás! Nesze! *(szétszórja a fém pénzt Harpagon lába elé)*
HARPAGON *(mohón összeszedi)* Ó, jobbomon Micháel, balomon Gábriel, micsoda gazember! *(megszámolja)*
MOLIÈRE *(kezébe akad egy kép)* De szép ez a kép!
HARPAGON Ez csak tizenkét frank! Hol a többi?
MOLIÈRE Adja nekem, Harpagon! Csak ezt az egy képet!

HARPAGON Méghogy a Pipier-t!?
MOLIÈRE A születésnapomra ajándékozza nekem ezt az egy képet!

HARPAGON Ma van a születésnapja?
MOLIÈRE Ó, hogyne.
HARPAGON Akkor mutatok valamit!
MOLIÈRE Mennem kell!
HARPAGON Jöjjön csak! *(kinyitja a másik szoba ajtaját, melegebb hangon)* Na jöjjön! Mutatok valamit! Most az egyszer kinyitom magának ezt az ajtót!

MOLIÈRE Ó!

HARPAGON *(áhitattal az ajtóban)* Van egy új szerzeményem! Megengedem, hogy megtekintse. Menjen be!

MOLIÈRE Itt lépni se lehet a sok műkincstől.

HARPAGON Majd átmászik azokon a szobrokon! Befelé! *(belöki Molière-t a szomszéd szobába)*

MOLIÈRE Nem bánja meg!

MOLIÈRE Ó, mennyi szobor! Ó, mennyi festmény! Ó!

HARPAGON A hintón másszon, ne a cseballón! Húzza fel magát! Úgy, most lépjen fel a bronz hajóra, bal lábával a polcra! Hé, bal lábával lépjen, mit csinál, maga marhal? Összetöri az orgonát! Jobb kezével kapaszkodjon a csillárba, bal lábával lépje át a freskót, és ott álljon meg a gipszló hátán! Kússzon fel az oltárra!

MOLIÈRE *(hangja)* Itt vagyok, Mózes kőtábláin!

HARPAGON Bújjon át az Úr ujjai alatt!

MOLIÈRE *(hangja)* Ott vagyok!

HARPAGON Már látja?

MOLIÈRE *(hangja)* Ó, látom! – Mit?

HARPAGON Azt a szerkezetet az ablak mellett. Na?

Csend, áhitat.

HARPAGON Na? Milyen?

MOLIÈRE *(hangja)* Ó! - Egy halom rozsdá!

HARPAGON Hát nem csodálatos?

MOLIÈRE *(hangja)* Hogy tudták ezt ide beemelni a lakásba?

HARPAGON Van fogalma róla, hogy miféle csoda az?

MOLIÈRE *(hangja)* Miben mesterkedik?

HARPAGON Álljon a közepébe!
MOLIÈRE *(hangja)* Hogy jutok ki innen?
HARPAGON Ne féljen, csak zenélni fog - a
születésnapjára! *(megránt egy kallantyút, ha-
talmatlan csattanás, aztán harangzúgás)* Amíg
nem kapom meg a pénzem, ott maradsz!
MOLIÈRE Micsoda ravasz róka maga, uzsora úr!
HARPAGON *(mámorosan)* Barátom, az egy szabadon
elhelyezett őrház as oroszláncsapda, kettős
harangművel, vastoronyban! *(rácsapja az
ajtót)*
MOLIÈRE Ne hagyjon itt!
HARPAGON Ott gondolkozhatsz, hogyan fizetsz!
MOLIÈRE Eresszen ki!
HARPAGON Ha ordibálsz, még jobban beakadsz!
(bezárja az ajtót)

9. jelenet
(Harpagon, Eliz)

ELIZ Apám - egyedül?
HARPAGON Á, jó, hogy itt vagy, lányom - egyébként
pedig mit keresel itt?
ELIZ Molière úr elment?
HARPAGON Túlságosan is érdekel téged az a Molière.
ELIZ Ellenkezőleg! Kifizette az adósságát, vagy
nem? Ez érdekel, semmi más!
HARPAGON *(édeskésen)* Ellensége vagyok én a fiatal
szívnek? - Tetszik nekem is ez a kedves
Molière úr.
ELIZ Ha nem akar felelni, megmondom én: nem

fizetett.

HARPAGON Eljegyeztétek egymást. Atyai áldásomat kéritek.

ELIZ Bevallom a színtiszta igazat, és belátja, mennyire tévesen ítéli meg a helyzetet.

HARPAGON Hülyének nézel, lányom? Az igazsággal akarsz átverni?

ELIZ Hazudtam valaha is apámnak?

HARPAGON Ha hazudnál, nem kárhoztatnálak. De az igazságon nem látok át!

ELIZ Tudja meg, apám, ez a Molière nem fia semmiféle gazdag műkereskedőnek...

HARPAGON *(némi gúnnyal)* Nem? Nahát!

ELIZ Még csak nem is nemes ifjú, ahogy mondtam.

HARPAGON Hát kicsoda?

ELIZ Egy éhenkórász vándorszínész!

HARPAGON *(gúnyosan)* Ó, egy vándorszínész! *(nem hisz neki)*

ELIZ A Juspín kocsmájában játszottak...

HARPAGON Hát hol máshol!

ELIZ Láttam az előadást...

HARPAGON Előre tudtam.

ELIZ Szóba elegyedtünk...

HARPAGON Mondani is kár volt.

ELIZ Szállást kerestek

HARPAGON Ez csak természetes.

ELIZ Ó, és három másik színész a társulatból...

HARPAGON Színtiszta igazság!

ELIZ Befogadtam, etettem, itattam őket!

HARPAGON A mi kapunk nyitva áll a művészet előtt!

ELIZ És végül kiharcoltam a száz frankos kölcsönt!

HARPAGON Ha tudtam volna! Színészeknek ingyen adok!

ELIZ De ez a szélhámos Molière...

HARPAGON Mit tett a gazember?

ELIZ Ez a hízelgő kígyó! Ez a... *(sír)*

HARPAGON Hadd halljam azt a szín tisztát!

ELIZ Ez drámákat ír!

HARPAGON Hogy nem sül le a bőr a pofájáról!

ELIZ Kihasználta gyanútlanúságomat, és...

HARPAGON És?

ELIZ Kileste apámat...

HARPAGON Kilesett? Engem? És?

ELIZ Hogy kifigurázhassa apámat...

HARPAGON Micsoda piszok színész!

ELIZ És meg akarja írni egy...

HARPAGON Egy...?

ELIZ Komédiában!

HARPAGON *(a gúny fokozhatatlanságával)* Megír egy komédiában? Engem? Micsoda megtiszteltetés!

ELIZ Megmondtam neki, hogy csalódtam benne...

HARPAGON Szinte látom, ahogy csalódsz benne!

ELIZ Pedig először rokonszenveztem vele...

HARPAGON Várj, elképzelem azt az első rokonszenvet!

ELIZ Megmondtam neki, tegyen jóvá mindent, fizessen, és tűnjön el!

HARPAGON Elég ebből a sok marhaságból! Egy szót se! Mostantól én beszélek!

ELIZ *(pátosszal)* Ugye megbocsát nekem, drága apám?

HARPAGON Nézd meg ezt a képet!

ELIZ Ugye megbocsát?

HARPAGON Nézd a képet!
ELIZ Új szerzemény?
HARPAGON Milyen?

A képen egy öreg férfi portréja

ELIZ Ó, de szép, papa!
HARPAGON És az öreg?
ELIZ Az se rossz.
HARPAGON Tetszik neked?
ELIZ Barátságos.
HARPAGON Tetszik vagy nem?
ELIZ Miért? Ki ez?
HARPAGON Mőszijő Barteaux festette, mőszijő Pipier-
ről!
ELIZ Mestermunka.
HARPAGON A festmény címe: PIPIER VŐLEGÉNY
A RENGETEGBEN.
ELIZ Nagyon szép.
HARPAGON Mőszijő Pipier, vagy a rengeteg?
ELIZ Úgy, ahogy van! Jó a háttér, szép portré,
talán egy kicsit sötét.
HARPAGON Akkor hát tetszik Pipier is?
ELIZ Elragadó.
HARPAGON Nem túl öreg?
ELIZ Mit számít az!
HARPAGON És vőlegénynek?
ELIZ A művészetben nincs lehetetlen!
HARPAGON Örülök, lányom, hogy így gondolkozol.
Féltem, hogy öregnek találod.
ELIZ Hiszen épp ez a bája
HARPAGON Amúgy, hidd el, tökéletes.
ELIZ Így is!

HARPAGON Csak hetvenéves.
 ELIZ Papa, mondtam, hogy ez nem szempont a festészetben!

HARPAGON Amott nem. De emitt igen.
 ELIZ Jaj, papa, ezt te nem értheted.
 HARPAGON Attól tartok, TE nem érted, lányom.
 ELIZ Ez egy jó kép erről a kedves, szelíd tekintetű bácsiról, a többi kit érdekel?

HARPAGON Tudom, ha Molière lenne a képen...
 ELIZ Azt a számító kígyót örökre elfelejtem.
 HARPAGON Akkor hát örömmel nézed mősziójó Pippiert?

ELIZ Hát persze.
 HARPAGON Úgy értem, nem riasztó számodra?
 ELIZ Dehogy.
 HARPAGON Ennek örülök, mert mától rengeteget nézheted.

ELIZ *(repsve)* Föltesszük a falra?
 HARPAGON *(ünnepélyesen)* Pipier vőlegény a tiéd!
 ELIZ *(egyre boldogabban)* Ez igaz?
 HARPAGON Légy boldog velem!
 ELIZ *(megöleli)* Apám! Apám! Köszönöm!
 HARPAGON Az úr áldjon titeket!
 ELIZ *(gyönyörködik a portréban)* Bevihetem a szobámba?

HARPAGON Mősziójó Pipier-t?
 ELIZ Ott tenne igazán boldoggá.
 HARPAGON Tőlem! Ott tesz boldoggá, ahol akar! - Most pedig megyek, visszaviszem a képet.

ELIZ *(nem adja)* Visszaviszi?
 HARPAGON Minek az neked?
 ELIZ Kiteszem a falra.
 HARPAGON Minek? Ez csak egy ócska képmás mősziójó

Pipier-ről!
 ELIZ Nekem adta!
 HARPAGON Add csak vissza!
 ELIZ Hát mégsem az enyém?
 HARPAGON Csak az öreg!
 ELIZ Hogy érti ezt?
 HARPAGON Pipier a tiéd, de a kép a házasságközvetítőé!
 ELIZ Ezt nem értem.
 HARPAGON A képet csak mutatóba küldte.
 ELIZ Kicsoda?
 HARPAGON Mösziő Pipier, a vőlegény.
 ELIZ Kinek küldte mutatóba?
 HARPAGON A menyasszonynak.
 ELIZ Az ki?
 HARPAGON Te.
 ELIZ Kinek a menyasszonya?
 HARPAGON A vőlegényé.
 ELIZ Ki a vőlegény?
 HARPAGON Ó!
 ELIZ Ez!?
 HARPAGON Az!
 ELIZ Ez a fehérhajú lidérc?!
 HARPAGON A kedvesarcú.
 ELIZ Ez a férfi-ereklye?
 HARPAGON A szelíd tekintetű.
 ELIZ Ez a fogatlan ember-ritkaság?
 HARPAGON Este idejön.
 ELIZ Még tud járni?
 HARPAGON Jövőre deszkába teszik!
 ELIZ Apám, eszem ágában sincs menyasszony lenni...
 HARPAGON Lányom, az élet nem habostorta, mösziő

Pipier pedig...

ELIZ Nem megyek férjhez möszijő Pipierhez.

HARPAGON Lányom, porból lettél, porrá leszel, möszijő Pipier pedig...

ELIZ Nem megyek férjhez möszijő Pipierhez.

HARPAGON Lányom, nem tudok több közmondást. Viszont möszijő Pipier...

ELIZ **NEM! MEGYEK! FÉRJHEZ! MÖSZIJŐ PIPIERHEZ!**

HARPAGON Minden hiábavalóság az ég alatt! Möszijő Pipier még ma este nőül vesz, vége.

ELIZ Ezt a sátánt!

HARPAGON Melyiket?

ELIZ Ilyen zsugori szarevő fösvényt!

HARPAGON Hol?

ELIZ Én még a becsületét védtem!

HARPAGON Hogyan?

ELIZ Még szégyelltem magam, hogy bújtattam őket!

HARPAGON Hová?

ELIZ Még pirultam, hogy enni adtam nekik!

HARPAGON Miből?

ELIZ Pedig mind éhes maradt!

HARPAGON Hányan?

ELIZ Azt hittem, ezt a fösvénységet meg lehet írni!

HARPAGON Mikor?

ELIZ Ha százan megírnák...

HARPAGON Kicsodák?

ELIZ Maga akkor is százszor fösvényebb volna!

HARPAGON Én?! Én!? - Elmentem. - Itt van ez az esküvői ruha, vedd fel! Anyádnak jó volt, jó lesz neked is.

10. jelenet
(Eliz, Fléche)

ELIZ Nem megyek férjhez mösziő Pipier-hez.
FLÉCHE *(be)* Mindent hallottam, Eliz.
ELIZ Hol van Molière úr?
FLÉCHE A kedves édesapja abba a szobába zárta be.
ELIZ Ez katasztrófa.
FLÉCHE A másolat a kulcsról!
ELIZ Azonnal nyisd ki! - Molière az utolsó menedékem.
FLÉCHE A csapdához nincs kulcsom!
ELIZ Csapdához?
FLÉCHE Oroszláncsapda. Harpagon úr szerezte, a betörők ellen!
ELIZ Nyisd ki!

11. jelenet
(Molière, Eliz, Fléche)

ELIZ Molière!
MOLIÈRE Még egyszer: isten önnel!
FLÉCHE Hogy mászott ki a csapdából?
MOLIÈRE Még egyszer: örök hálám!
FLÉCHE Lefogadom, hogy átverte az öreget! Nem

MOLIÈRE
FLÉCHE

állt bele a közepébe.
Még utoljára: egy kézcsók!
Csak úgy tett, mintha foglyul ejtették volna! *(eltűnik a kincses-szobában)*

12. jelenet
(Molière, Eliz)

ELIZ

Akkor hát: ég önnel!

MOLIÈRE

Megyek.

ELIZ

Próbálni?

MOLIÈRE

Próbálok: eladni.

ELIZ

Talán egy új komédiát?

MOLIÈRE

Jelmezeimet, díszleteimet, színészeimet.

ELIZ

Hatalmas áldozat.

MOLIÈRE

Azt kívánom, sose tudja meg, mi az a szegénység! – Na pá! Ég önnel!

ELIZ

Isten áldja!

MOLIÈRE

Valószínűleg meg is halok.

ELIZ

Ó, sajnálom. - Betegség?

MOLIÈRE

Ó, az. - És a szegénységgel együtt halálos.

ELIZ

Nincs pénz orvosra.

MOLIÈRE

Ó, van nekem orvosságom!

ELIZ

Ne felejtse el bevenni!

MOLIÈRE

Nem lehet.

ELIZ

Keserű?

MOLIÈRE

Édes. Csak nincs mit ennem.

ELIZ

Aha! És étkezés után kell bevenni.

MOLIÈRE

Addig is csöndben tűnődöm szenvedélyemen, melyet ez a merengés csak még jobban fölcsihol bennem.

ELIZ Ezt honnan idézte?
 MOLIÈRE Isten áldja, kisasszony!
 ELIZ Ég önnel, Molière úr! Hová? Hová?
 MOLIÈRE Ó, Párizsba! Ó, Párizs!
 ELIZ Ezen az ajtón a csapdába jut. - Párizs arra van!

 MOLIÈRE Igaza van, mindig a legrövidebb úton!
 ELIZ Jó utat! Ön remek színész.
 MOLIÈRE Egyébként, az apámhoz megyek.
 ELIZ Üdvözlöm, ismeretlenül is.
 MOLIÈRE Átadom.
 ELIZ Édesanyjának is, szintúgy.
 MOLIÈRE Sajnos már nincs közöttünk. - Viszont a nagyapám él.

 ELIZ Hálaistennek.
 MOLIÈRE Ő vitt először színházba.
 ELIZ Sokat köszönhet neki.
 MOLIÈRE Ő mutatta meg Louis Cressét a színpadon!
 ELIZ Az ki?
 MOLIÈRE Egy színész, aki célt adott az életemnek, hogy egyszer úgy játszhaszak, mint ő: öreg kofaasszony legyek, vagy bolondnak tettessem magam.

 ELIZ Egyszer még büszke leszek önre.
 MOLIÈRE De már tényleg megyek. - Mennem kell, Eliz kisasszony. – Ó, hív Párizs, ó, hív Versailles, fény, csillogás! Itt kell hagynom önt, a házat, szerető apjaurát. *(halkan)*
 Habár...

 ELIZ Habár?
 MOLIÈRE Maradok.
 ELIZ Azt is elárulhatja, miért?
 MOLIÈRE Elárulom a véleményemet erről az

esküvőről.
 ELIZ Hallgatózott
 MOLIÈRE Papírvékony ez az ajtó.
 ELIZ Minden szót hallott.
 MOLIÈRE A suttogást is. - És elgondolkoztatott a
 sors hirtelen változása...
 ELIZ Éreztem, hogy hallgatózik.
 MOLIÈRE Aljas dolog, kétségtelenül.
 ELIZ Ne kárhoztassa magát: jegyzetelnie kellett a
 komédiához.
 MOLIÈRE Úgy értem, az esküvő aljas dolog, az apja
 részéről.
 ELIZ Ugyan. - Miért?
 MOLIÈRE Habár...
 ELIZ Habár?
 MOLIÈRE Van benne azért valami...
 ELIZ Igen?
 MOLIÈRE Lesz ebben a lakodalomban valami
 csodálatos.
 ELIZ Köszönöm.
 MOLIÈRE Valami gyönyörű és csodálatos.
 ELIZ Nagyon köszönöm.
 MOLIÈRE Azért köszöni, mert már kitalálta: igen, ön
 lesz az a valami, ami gyönyörű és
 csodálatos.
 ELIZ Ó, köszönöm.
 MOLIÈRE És én azt mondom, ha már így adódott,
 legyen meg ez az esküvő.
 ELIZ Ugye?
 MOLIÈRE Ha már így adódott...
 ELIZ Csak ha vállalja, hogy megírja a meghí-
 vókat.
 MOLIÈRE Legyen meg ez az esküvő...

ELIZ És a meghívó mellé egy tragédiát. Velem a címszerepben.

MOLIÈRE Befejezném. - Legyen meg az esküvő, de ne csak a vőlegény legyen boldog, hanem a menyasszony is.

ELIZ És ki tenne boldoggá?

MOLIÈRE Azt javaslom: én.

ELIZ Nahát.

MOLIÈRE Eliz kisasszony, ha megkér, leszek a férje.

ELIZ Köszönöm, nem kérem meg.

MOLIÈRE Nincs más választása. Egyébként, miért nem?

ELIZ Nincs több orcám, Molière úr, amit odatartsak.

MOLIÈRE A kezét, csak a kezét adja!

ELIZ Tessék.

MOLIÈRE És hacsak nem maga Corneille intézte műszijő Pipier lánykérését, ön nem lesz műszijő Pipier mátkája.

ELIZ Miért, ki ez a mit is mondott?

MOLIÈRE Pierre Corneille? Egy nagyképű hülye, de a drámáiban ördögien keresztezi a cselekmények furcsa szálait!

ELIZ Szóval konkurálnak.

MOLIÈRE Lepipálom! - Feltéve, hogy fél órára szabad kezet kapok ebben a szalonban, és megrendezhetem az eseményeket.

ELIZ Nem bánom.

MOLIÈRE Van kedve borsot törni a kedves édesapja orra alá? - Persze, CSAK azért, hogy a tervezett esküvőt úgy tarthassuk meg, hogy az önnek a legkellemesebb legyen.

ELIZ Van kedvem.

MOLIÈRE	Akkor kezdjük!
ELIZ	Félek.
MOLIÈRE	Nincs mitől.
ELIZ	Tegnap óta hányingerem van. És megduzzadtak a kebleim.
MOLIÈRE	Szűz Mária!
ELIZ	Édeskés bizsergést érzek.
MOLIÈRE	Atyám, ne hagyj el!
ELIZ	Furcsa tünetek. - De csak olykor-olykor.
MOLIÈRE	Ó, hetedik parancsolat!
ELIZ	Ne ölj? Ne lopj?
MOLIÈRE	Sajnos, a kettő között!
ELIZ	Egyébként, sose értettem ezt a sorrendet.
MOLIÈRE	Majd ha meggyónja, megérti.
ELIZ	Hát rosszabb volt, mint lopni, de jobb volt, mint ölni?
MOLIÈRE	Mindennél jobb volt, drága Eliz, de most hagyjuk a teológiát, és a különös tüneteket a legvégére.
ELIZ	Igaza van. - A kilencedikre.
MOLIÈRE	Könyörgöm, felejtsük el a tízparancsolatot!
ELIZ	Nem, a kilencedik hónapról beszéltem.
MOLIÈRE	Ó!
ELIZ	Bocsánat. Olcsó volt. Kanyarodjunk vissza a komédiájához. - Mit kell tennem?
MOLIÈRE	Először is: pénzre lenne szükségem. Nagyon sok készpénzre.

13. jelenet
(voltak, Flèche)

FLÉCHE *(kincses szobából be)* Eliz, megtaláltam!
Megtaláltam!

ELIZ Mit?

FLÉCHE Végre megvan a boldogság, amit mindig is kerestünk.

ELIZ Mi van ebben a ládikában?

FLÉCHE Tízezer aranyfrank! *(kinyitja a ládikát)*

ELIZ TÍZ-E-ZER frank!?

MOLIÈRE Köszönöm! - Ezt most kölcsönveszem.

FLÉCHE Szálljon le rólam! Mit képzelsz, maga színész!
Ez a pénz Eliz kisasszonyé.

MOLIÈRE Kisasszony, kérem a pénzt.

FLÉCHE Egy frászt!

MOLIÈRE Nagyon kérem, fegyelmezze meg ezt a goromba inast!

ELIZ Fléche! Add oda neki!

FLÉCHE De hát miért?

MOLIÈRE Mert szükségem van rá.

ELIZ Hallottad.

FLÉCHE Eliz, beszélhetnénk négyszemközt?

MOLIÈRE Nincs időnk az érzelmekre!

ELIZ Molière úr, megtenné, hogy egy percre befogja a fülét.

MOLIÈRE Minden világos, ez a fajankó szerelmes magába, azért lopta el ezt a pénzt, hogy kegyedet megszöktesse.

ELIZ Igaz ez, Fléche?

Csend.

MOLIÈRE Ó, micsoda olcsó hatásszünet!

ELIZ Válaszolj, Fléche!

FLÉCHE Eliz, könyörgöm, hallgasson meg!

MOLIÈRE Ez a buta fickó nem ért a drámaisághoz, nem tudja, hogy kell felépíteni egy furfangos cselekményt! Kisasszony, színész vagyok, művész, tudom, mit beszélek, mindent elronthat, ha most nem hallgat rám!

ELIZ Fléche, kérem azt a ládikát!

FLÉCHE Eliz, könyörgök, nyissa ki a szemeit!

MOLIÈRE Kisasszony, már számolnunk kell a perceket!

FLÉCHE Eliz, négy éve várunk erre a pillanatra.

MOLIÈRE Kisasszony, máris két perccel távolabb kerültünk a megoldástól!

FLÉCHE Hát nem veszi észre, hogy dróton rángatják?

ELIZ Ne játssz a türelmemmel!

FLÉCHE *(átadja a ládikát)* Hát jó, tessék. Eliz, nem hittem, hogy így lesz vége, de köztünk most mindennek vége van.

MOLIÈRE Ó, ezt a szentimentális mondatot se én írtam! *(elveszi Eliztól a ládikát)* Most pedig szükségem van a színészeimre!

14. jelenet
(voltak, Madeleine, Gross-René, Dufine)

GROSS-RENÉ Molière, én ezzel az emberrel nem akarok együtt élni!

DUFINE Jean-Baptiste, azt hiszem, közel a perc, hogy eldöntsd: ő, vagy én?

MOLIÈRE Csönd! - Dufine, hogy állunk a jelmezekkel?

GROSS-RENÉ Öltönyöket, hálóruhákat eladtuk.
DUFINE Pofádat-befogod-talán-engem-ha-
kérdezett-vagy-nem?

GROSS-RENÉ A spanyol kaftánt papucsra cseréltük.
DUFINE Most! Most! Ez volt az a döntő pillanat,
melyben szomorúan érlelődő döntésemet
be kell jelentenem: neked, neki, nektek,
nekünk, nekem, nekik!...

MOLIÈRE Elég legyen, ó kisszerű intrikák, nevetséges
ézelmek! Azt mondd inkább, hol vannak a
trubadúr felöltők?

MADELEINE Azt eladtuk.
MOLIÈRE Jogász-kosztüm van?
GROSS-RENÉ Az sose volt.
MOLIÈRE Egyáltalán, mi maradt?
MADELEINE A Szultán kelméi, de azért egy fillért se
adnak!

GROSS-RENÉ És van még a Julius Caesar tógája is.
MOLIÈRE Semmi több?
DUFINE Meg az öreg hölgyek ruhái, amit Párizsban
loptál.

MOLIÈRE Helyes, leporolni, felöltözni! Te leszel a
török, te a római, te meg az öreg hölgy...

DUFINE De miért lenne ő a török, amikor éppen ő
az öreg hölgy, és én meg római, ahelyett,
hogy ő volna római...

MADELEINE És egyáltalán hogy lehetne ő az öreg hölgy
és én a török, amikor így néz ki.

GROSS-RENÉ Ne haragudj, de én nem akarok öreg hölgy
lenni.

MOLIÈRE Jó - ki akar római lenni?

Mindhárman felteszik a kezüket

ELIZ Ha engem kérdezne, Molière úr: szerintem...

MOLIÈRE Kuss! - Ó, párdon, kisasszony! - Lassan elvesztem a nyugalmamat. - Itt a szöveg, most írtam (*kitépi a füzetéből*) odabenn a kincsek között. Menjete vissza a pajtába megtanulni, minden benne van, amit tudnotok kell! Tíz perc múlva Fléche értetek megy.

GROSS-RENÉ TÍZ? PERC? Múlva?
MADELEINE Csak nem azt akarod ezzel mondani, hogy ma este már tudni kell?

MOLIÈRE Öt perccetek van, hogy megtanuljátok. Főpróba itt a szalonban, este ebből lesz bemutató a Juspín kocsmájában. Megvan már a cím is: A FÖSVÉNY.

GROSS-RENÉ Furcsa vagy, nagyon, Jean-Baptiste?
DUFINE Egyáltalán: miről beszélünk?
MADELEINE Ijesztően megváltoztál, Jean-Baptiste!
HARPAGON *hangja, krákogás köhögés*
MOLIÈRE Eliz kisasszony segít öltözni, induljatok!
MADELEINE Dehát, este Corneille-t játszunk - az egész utca tudja, hogy én vagyok Vénus a Jupiterben!

MOLIÈRE Eliz leszel a Fösvényben, de ha fél percen belül nem vagytok a pajtában, embergyűlölő leszek a nincs kiút a zsákutcából. – Ó, alkotóerő ne hagyj el!
Dufine, Madeleine, Gross-René el

15. jelenet
(Eliz, Molière, Fléche)

MOLIÈRE Kegyed pedig vigye utánuk a tízezer frankot!

ELIZ Igenis, Molier úr.

MOLIÈRE És ne Molière urazzon, szólítson Jean-Baptiste-nak!

ELIZ Ahogy parancsolja, Jean-Baptiste.

MOLIÈRE És ne magázz!

ELIZ *(hogy Fléche ne hallja)* Szeretsz?

MOLIÈRE Imádlak.

ELIZ *(ládikával el)*

MOLIÈRE *(Fléche-nek)* Engem visszazársz a szobába.

FLÉCHE Boldogan!

MOLIÈRE Várj! Nézz rám!

Csend

MOLIÈRE Te hülye. Hát azt hiszed, ellened vagyok én?

FLÉCHE Nem érdekel.

MOLIÈRE Kuss, te hülye. Az a pénz a tietek lesz.

FLÉCHE Na persze.

MOLIÈRE Tudom én, hogy szeretitek egymást.

FLÉCHE Csakhogy Eliz...

MOLIÈRE Téged szeret. Én csak elvettem az eszét. Nekem más céljaim vannak vele.

FLÉCHE Miről beszél?

MOLIÈRE Te édes szerelmes fiú! Ha mellettem állsz, Eliz a tiéd lesz, megértettél?

FLÉCHE Komolyan mondja?

MOLIÈRE Szavamat adom rá. Mellettem állsz? Igen,

FLÉCHE vagy nem?
 MOLIÈRE Nem tudom.
 FLÉCHE Igen, vagy nem?
 MOLIÈRE Igen.
 MOLIÈRE Akkor zárj be a szobába! (*kibúzza magát*)
 Várj! Jól nézz meg!
 FLÉCHE Jól nézem?
 MOLIÈRE Mégjobban!
 FLÉCHE Na.
 MOLIÈRE Most az egyszer az igazat! Tényleg ronda
 vagyok?
 FLÉCHE Határeset.
 MOLIÈRE Várj! Csukd be a szemed! Ide állj! (*pózol*) A
 kérdés ugyanaz! - Most!
 FLÉCHE Valamivel jobb.
 MOLIÈRE Zárj be!

Fléche bezárja Molièret a kincses szobába

16. jelenet

(*Eliz, Molière, Fléche*)

HARPAGON (*be*) Fléche, a kabátomat! Mennem kell.
 FLÉCHE Behajtani? Számlázni? Örökölni?
 HARPAGON Kéregetni, tányérozni, kunyerálni.
 Hallgatóztál?
 FLÉCHE Igen, uram.
 HARPAGON Kiket hallgattál ki?
 FLÉCHE Hát őket.
 HARPAGON Kiket őket?
 FLÉCHE Akiket csak tudtam.

HARPAGON Mit beszéltek ellenem? Mit tudtál meg?
FLÉCHE Hát először is azt mondták, hogy maga...
HARPAGON Hogy én?
FLÉCHE Előbb ígérje meg, hogy nem fog bántani.
HARPAGON Hát szeretlek én téged, akárhogy is utállak!
FLÉCHE Azt mondják, herdál.
HARPAGON Herdálok?
FLÉCHE Igen, mert nem ad.
HARPAGON Azért herdálok - mert nem adok?
FLÉCHE Ezt ők mondták. Ha adna nekik, nem
vennék el, ami a magáé.
HARPAGON Érdekes logika! Hogy adjak, ha koplalok?
FLÉCHE Éhen bőgő szegény ördög vagyok.
FLÉCHE Fél kézzel fizet, aranyhalacska! - Ezt
mondták.
HARPAGON Szűkölködök, nyomorgok, sanyargok,
kemény kenyeret eszek.
FLÉCHE Mert van ideje rágni! Amíg a hitelre
sokasodik, szaporodik, csődül, tolul,
zsuzsog, bozsog, hangyállik, rajzik a
kamatos kamat. - Így mondták, szó szerint.
HARPAGON Idefigyelj, Fléche, felelj nekem...
FLÉCHE Felelek: nem, uram.
HARPAGON Mi nem?
FLÉCHE Amit kérdezni fog.
HARPAGON Mit fogok kérdezni?
FLÉCHE Hogy bánnám-e.
HARPAGON És mit nem bánnál?
FLÉCHE Ha kifizetné végre a béremet.
HARPAGON Most másról van szó. - Tudom, hogy
neked nincs lányod.
FLÉCHE Se fiam.
HARPAGON De ha lenne.

FLÉCHE Akkor fiam lenne.
 HARPAGON Én arról beszélek, ha lányod lenne.
 FLÉCHE Én meg inkább arról, ha fiam.
 HARPAGON Hozzáadnád a lányodat egy öregemberhez?
 FLÉCHE Miért ne?
 HARPAGON Hogy érted ezt?
 FLÉCHE Nem állok senki útjába.
 HARPAGON Ezt nem mondod komolyan.
 FLÉCHE Ha ez a sorsa!
 HARPAGON Micsoda nyomorult féreg vagy te!
 FLÉCHE Nincs beleszólásom a világba.
 HARPAGON A fiatal lányt egy vén majomhoz?
 FLÉCHE Ó, én rögtön úgy képzeltem, hogy a lány is
 már vén szipirtyó.
 HARPAGON De nem az.
 FLÉCHE Akkor viszont már érvelhetünk ellene. De
 éppen mellette is!
 HARPAGON Miféle érved lehet az ilyen házasság
 mellett?
 FLÉCHE Először is, el kell képzelnem a hozományt.
 HARPAGON Mennyiért adnád el a lányod?
 FLÉCHE Mondja meg maga!
 HARPAGON Én?!
 FLÉCHE Hát mennyi a hozomány?
 HARPAGON Kinek a hozmánya?
 FLÉCHE Az öreg majomé.
 HARPAGON Te, áruld el azonnal, kiről beszélsz?
 FLÉCHE Csakis erről az elképzelt hozományról!
 HARPAGON Te hallgatóztál! - A hozomány, mondjuk
 ötezer frank.
 FLÉCHE Az rengeteg!
 HARPAGON Beteg szíved van neked!
 FLÉCHE Számolni kell a kiadásokkal is.

HARPAGON Csak az beszélhet így, akinek nincs
gyereke.

FLÉCHE Tudni akarom a részleteket.

HARPAGON Teszem azt, a vőlegény nem kér
hozományt.

FLÉCHE És mennyiből lehet felnevelni egy ILYEN
lányt?

HARPAGON Te nem hiszel a pokolban, már látom.

FLÉCHE Csakis azért kérdezem, mert nekem nincs
lányom.

HARPAGON Kétezerháromszáz frank, vagy még annyi
se.

FLÉCHE Akkor gondolkodás nélkül.

HARPAGON Nem bírom hallgatni.

FLÉCHE Meg aztán - hiszen tudja - hamar a desz-
kába teszik.

HARPAGON Most aztán kiismertelek. Takarodj! – Hová
mész?

FLÉCHE A kertbe.

HARPAGON Minek?

FLÉCHE Megéheztem.

HARPAGON Hogyhogy?

FLÉCHE Hát, én is nehezen értem.

HARPAGON A kertemben akarsz jóllakni?

FLÉCHE Hátha találok valamit, amin elragódhatok.

HARPAGON Csak nem akarsz felfalni azt a maradék
kukoricát?

FLÉCHE Eszem ágában sincs, amikor érik a
napraforgó.

HARPAGON Amíg van a szomszédnak, azt egyed!

FLÉCHE Ez csak természetes.

17. jelenet
(*voltak, Elíze*)

ELIZ Apám, két műkereskedő jött. Azt mondják, Molière úr rokonai.
HARPAGON Mit akarnak?
ELIZ Rengeteg pénzük van.
HARPAGON Jó nekik.
ELIZ Azt mondják, ami az övék, az a magáé is.
HARPAGON Az ő pénzük az enyém? És az én pénzem az övék?
ELIZ Szó szerint!
HARPAGON Akkor reménykedjünk, hogy nekik van több.
ELIZ (*el*)
HARPAGON Mit tátod a szádat? Menjél, hallgatózzál!
FLÉCHE (*el*)

18. jelenet
(*Harpagon, ajtó mögött Milière*)

HARPAGON Ó, jaj nekem. Jaj nekem! Micsoda felelősség! Micsoda nehéz döntés! - Istenem! Uram, segíts meggyötört szolgálodon! Hajtsd le a fejed hozzám, és hallgasd meg segélykérő fiad alázatos, gyenge hangját, mint ahogy, tudod, én is meghallgatom mindig a tőlem kérőket...
MOLIÈRE (*hangja a szobából*) Segítség! Segítség!
HARPAGON Már csak ez hiányzott.
MOLIÈRE Segítség!
HARPAGON Nem fogod be azt a ronda pofádat! - Már az embert könyörögni se hagyják a

legbelső szobájában!

MOLIÈRE Maga van ott, Eliz kisasszony?

HARPAGON *(megörül, hogy Molière azt hiszi, hogy Eliz az, bekopog)*

MOLIÈRE Tudom, hogy maga az, kisasszony. Csak fél, hogy meghallja az apja, ezért kopog, igaz?

HARPAGON *(nem szól, újra kopog)*

MOLIÈRE Tudja, ahogy az imént is csináltuk: EGY kopogás azt jelenti: NEM. KÉT kopogás azt, hogy IGEN. - Kopogjon kettőt, ha ön az, Eliz kisasszony!

HARPAGON *(vacilál)*

MOLIÈRE Egyet kopogjon, ha nem ön az!

HARPAGON *(kettőt kopog)*

MOLIÈRE Ó, megéreztem, hogy ön az! - Eresszen ki!

HARPAGON *(egyet kopog)*

MOLIÈRE Szóval nem ereszt.

HARPAGON *(egyet kopog)*

MOLIÈRE Haragszik rám, igaz, amiért az előbb, pár perce ugyanígy az ajtón keresztül beszéltünk, és én az apjának adtam igazat.

HARPAGON *(kettőt kopog)*

MOLIÈRE Szóval haragszik. Ó! - De lássa be, kisasszony, hogy akármilyen zsugori szarrágó is a maga apja, mégiscsak az apja, és ahhoz adja feleségül, akihez akarja az a tetű, az a dög!

Csend

Nincs igazam?

HARPAGON *(dühösen egyet kopog)*

MOLIÈRE Ön azt mondja nincs igazam. - Nahát, nem
hihetem el, kisasszony. - Ezek szerint
zsugorinak tartja a saját apját?

HARPAGON *(kelletlenül kettőt kopog)*
MOLIÈRE És ennyire szarrágónak?

HARPAGON *(dühösen kettőt kopog)*
MOLIÈRE Ön valóban azt állítja, Harpagon úr képes
rá, hogy a saját lányát odadobja a kutyák
elé, csak azért, hogy azok cserébe
otthagyják neki a kutyaszart?

HARPAGON *(nem kopog)*
MOLIÈRE Nem felel?

HARPAGON *(fenyegetően dörömböl az ajtón)*
MOLIÈRE Feleljen csak! Tudnom kell, mit felel, mert
attól függ a tanácsom. - Szóval? Azt állítja,
hogy ez a Harpagon olyan apa, aki eladja a
saját lányát szarér-hugyér? - Igen, vagy
nem?

HARPAGON *(két hatalmasat ver az ajtóra)*
MOLIÈRE Hát jó. Akkor jól figyeljen! Megmentem
önt. Akarja tudni, hogyan?

HARPAGON *(kettőt kopog)*
MOLIÈRE Ígérje meg, hogy senkinek se árulja el! -
Megígéri?

HARPAGON *(kettőt kopog)*
MOLIÈRE Perceken belül itt lehetnek a rokonaim.
Ahogy önnek is mondtam, ezek dúsgazdag
emberek. Ó, mesés kincsek, ó, milliók,
amit el tud képzelni!

HARPAGON *(lelkesen kettőt kopog)*
MOLIÈRE Helyes, szóval el tudja képzelni! De
Harpagon uram meg ne tudja ezt a
mérhetetlen gazdagságot! Mert ezek a

rokonok olyan nagylelkűek, ó, úgy szórják a pénzt, hogy az a szarevó zsugori apjaura kifosztaná őket!

HARPAGON
MOLIÈRE

(még lelkesebben kettőt kopog)

Nem is hinné az ember, ha meglátja őket, milyen krózosok! Álruhában járnak. Valami török és ó-római maskarában! De önt, Eliz kisasszony ez a színjáték ne tévessze meg! *(Harpagon boldogan veri az ajtót)* A tervem a következő. Ezeknek a milliomosoknak van egy még náluk is gazdagabb nagynénjük. Egy özvegyasszony. Egy királynő! Olyan nagy szerencsénk van, hogy ez a nagynéni is itt van a városban. Ugy intézem, ha kiszabadulok innen, meglátogassa önt a fiával, mert van neki egy fia. Az a fiú szép is, okos is, és ő az örökös! Ha kedvesen bánnak itt velük, és a tervem sikerül, ez a fiú lesz a vőlegény, nem az öreg Pipier. - Megértett mindent?

HARPAGON
MOLIÈRE

(kettőt kopog)

Azt pedig felejtse el, hogy az én feleségem legyen!

HARPAGON
MOLIÈRE

(kettőt kopog és mutatja, hogy ezt neked!)

Higgye el, ön is, és az apja is akkor lesznek boldogok, ha annak a dúsgazdag fiúnak esküszik örök hűséget. - Menjen, nehogy megtudják, hogy beszélt velem! Na pá!

19. jelenet

(*voltak, Eliz, Gross-rené, Dufine, Madeleine*)

ELIZ Apám, itt vannak a vendégek! Molière úr
dúsgazdag rokonai! – A műkereskedők!

HARPAGON Isten hozta önöket! – Micsoda különleges
látogatók!

GROSS-RENÉ Shubbárto Ibn-Putri vagyok.

DUFINE Az indiai név, te barom.

GROSS-RENÉ Nyugodj meg, az török.

DUFINE Te Ulfelas vagy, szorítkozzunk Molière
szövegére!

GROSS-RENÉ Ő pedig Ulfelas Ibn-Hábi-Dzsáfárpútri!

HARPAGON Örvendek, a nevem Eric-Paul Harpagon.
Önök valóban Molière úr rokonai?

MADELEINE Hát persze, én az a jó édes húga vagyok.
Madeleine de Molière!

DUFINE Á, Harpagon úr? Ön az?

GROSS-RENÉ Tényleg ön az? Nem ilyenek képzeltem.

DUFINE Idősebbnek gondoltuk.

GROSS-RENÉ És rútabbnak! Ezzel szemben, itt áll egy
élete virágjában tündöklő férfi.

DUFINE Egy fiatalember!

MOLIÈRE (*a színészek jelez, hogy túljátsszák a
szerepüket, ájtatosan imádkozó hangjára
mindenki elhallgat*) Ó, atyám! Ó, most
imádkozni fogok! Tihozzátok szólok: isteni
atyámhoz, és a fiúhoz, és ahhoz a
szentlélekhez szólok most! Nagyon sok
lesz! Nem lehet elviselni ezt a szenvedést!
Ó, atyám! Szabadíts meg a sok
ostobaságtól! Ó!

HARPAGON Á, ez csak a szomszéd! Ne is figyeljenek
oda. Nagyon vallásos, folyton imádkozik!

(*elhúzza az ajtó felett lógó függönyt*) De térjünk a tárgyra, uraim! Minek köszönhetem a szerencsét?

DUFINE Te jössz, mondd a szövegedet!

GROSS-RENÉ Ne takarj már ki, te hülye!

DUFINE Kussoljál már, arra lesz a nézőtér.

GROSS-RENÉ Éppen ezért: oda állj, a marha nagy turbánodtól nem látnak belőlem semmit!

HARPAGON Ön török?

GROSS-RENÉ Aha. - Ó török!

MADELEINE Dehogyan vagy török! - Molière rokonai vagyunk. Párizsból!

DUFINE Ne tévessze meg a jelmez, akarom mondani a ruha, Párizsban most ez a divat.

HARPAGON Ez a ruha meg régi római?

DUFINE Ez a kettő, amiért ma bolondulnak, a régi római, meg a török.

GROSS-RENÉ Nekem se tetszik, de csak ez volt.

DUFINE Úgy kell érteni, aki gazdag, és véletlenül Párizsban él, csak ezt kapja! A szabók törökül tanulnak!

GROSS-RENÉ Meg latinul!

MOLIÈRE (*hangja*) Ó, már megint könyörögnöm kell! Ó, most tehozzád szólok, te szentlélek: nagyon sok lesz ez a pogány törökökről szóló duma! És te, fiú! Azt kérem tőled, amit tíz perce kértem! De azt nagyon!

HARPAGON Össze-vissza beszél! Oda se figyeljenek.

MADELEINE Mindig így fennhangon imádkozik?

HARPAGON Ez a szokása!

MOLIÈRE Ó, fiú, minden kérésemet leírtam, minden szót, hogy eljusson tehozzád! Azt akarom végre hallani!

HARPAGON Ez bolond! Ügyet se vessenek rá!

MADELEINE Ez az imádkozó ember nagyon érdekes dolgokat mond!

MOLIÈRE Ó, emlékszel még, Atyám, tíz perce miért könyörögtem? Azért, hogy írás nélkül is tudd a szövegedet, de én bolond, leírtam, mert a szó elszáll, de ó, az írás megmarad!

HARPAGON Ennek teljesen elment az esze. – Egy orvoshoz kellene könyörögnie!

MADELEINE Hallgassuk csak ezt a szép imát!

MOLIÈRE Ó, csak azt kérem, hogy a hitet erősítsétek ebben a szerencsétlen halandóban, hogy valóban azok vagytok, akiknek mondjátok magatokat.

HARPAGON Hogy a fene esne belé, miért nem megy a kápolnába?

MOLIÈRE Ó, mert ha ez a hit meggyengül, akkor nekünk végünk, és ó, nem reménykedhetünk már ó, hogy Thália templomában felgördül nekünk a mennyei függöny, és, hogy együtt leszünk egyszer az égi színpadon, hanem ó, elmehetünk a pokolba! Ó, atyaisten, hozzád szólok, szórjad az áldást, két kézzel öntsd, ó, a mennyei kincset, hogy elkápráztathasd a halandót! Ó!

DUFINE Harpagon uram, mint ön bizonyára tudja, a honi műkereskedelem... (*Gross-René ezalatt pénzt dobál Harpagon elé*) Mit csinálsz, te díszbarom?

GROSS-RENÉ Molière most üzent, hogy szórjuk a pénzt.

HARPAGON Elejtett valamit.

GROSS-RENÉ Ó, nem fér már a zsebembe.

HARPAGON De hiszen ez ötven aranyfrank!
GROSS-RENÉ Elfogadná, uram - egyszerűen nem tudom hova tenni.

MOLIÈRE Ó, és tedd meg atyám, figyelmezz jól, hogy mi történik ott! Mert minden azért van, hogy meglehessen a szó, az ige, és ne csak szent-Péternél legyenek a kulcsok, igen Péter, azaz Pierre, ó, Corneille legyen birtokában az adománynak, hanem én is megírhasam végre ami ott történik!

HARPAGON Ez egy elmebeteg!
GROSS-RENÉ Folytassuk!
DUFINE Harpagon uram, mint ön bizonyára tudja, a honi műkereskedelemben...

GROSS-RENÉ Uram, nézze már meg, ez öt frankos, vagy tízes?

HARPAGON Ez húsz aranyfrank!
GROSS-RENÉ Rossz a szemem.
HARPAGON Igen, ez húszas.
GROSS-RENÉ Nagyok ezek a húszasok. Adjon helyette egy ötöst!

HARPAGON Ötfrankost a húszas helyett? - Ez nem éri meg önnek.

GROSS-RENÉ Dehogynem, Harpagon úr, sokkal kisebb, befér a zsebembe.

HARPAGON Ahogy gondolja. Istenem, micsoda nap!
DUFINE Európában, Harpagon uram, a műkereskedelem...

GROSS-RENÉ Segítsen már, ez is húszas?
HARPAGON Ez százas.
GROSS-RENÉ Ez még nagyobb, borzasztó. - Hülyék ezek a pénzverők, a kisebb címleteket kellene nagyobbra méretezni. Akkor a szegények is

jobban megtalálnák, ha elvész az a kevés nagy, míg a gazdagoknak befér a zsebükbe a sok kicsi!

HARPAGON Nagyon jól mondja.
MOLIÈRE Ó, ó, ó!
HARPAGON Én például szegény vagyok, száraz kenyeret és kukoricát rágok. *(tömi a zsebeit)*
MOLIÈRE Ó, én tudom, hogy ez egy próbatétel nekem! Ó, igen, egy próba, minden, ami most és itt van az egy főpróba. S ha ez a próba sikerül, az emberek röhögnek és hahotáznak majd rajtunk az égi színpadon, és mi tudjuk, hogy éppen azért, mert ez a próba sikerült.

HARPAGON *(dörömböl az ajtón)* Kuss legyen már!
GROSS-RENÉ Megmondom őszintén, magának adnám ezt a sok pénzt. – Neki adjam?
HARPAGON Nekem adná? Nahát!
GROSS-RENÉ Kisegítene velem, nem bírom már cipelni.
HARPAGON Uram, meghallgattad az én imámat is!
GROSS-RENÉ Elfogadná?
HARPAGON Ha úgy gondolja.
GROSS-RENÉ Megtenné?
HARPAGON Igen, igen.
GROSS-RENÉ De tényleg?
HARPAGON Bizony isten.
GROSS-RENÉ Ó, ön lekötelez. Nem is tudom, mivel tartozom.
HARPAGON Semmivel.
GROSS-RENÉ Várjon, én így tartom, maga meg szedje ki a zsebemből.
MOLIÈRE Ó, köszönöm neked, Atyám, Isten vagy!
Ó, most már erős a hit, ó, ez már

vakbizalom bennetek, már nem félek ó, senkitől! Könyörgök, hogy szabadítsatok meg! Engedjétek, hogy hozzátok menjek ó, Atyám, Gross-René, és Dufine fiam, és szent Madeleine-em. - Ó, ámen!

GROSS-RENÉ Harpagon úr! Hol van a fiam, Molière?
HARPAGON Hogy hol van?
DUFINE Harpagon úr! Hol van az unokaöcsém, Molière?
HARPAGON Molière?
MADELEINE Harpagon úr! Hol van az én édes bátyám, Molière?
HARPAGON Szerencsénk van, itt van! Csak most lepihent. Abban a szobában. Azonnal hívom, várjanak! (*szobába el*)

20. jelenet

(Gross-René, Madeleine, Elíz, Dufine)

DUFINE Kikérem magamnak, hogy egy főpróbán belém fojtsad a szót.
GROSS-RENÉ Nem vetted észre, te görény, hogy Molière hozzánk imádkozott?
DUFINE Te nem vetted észre, hogy nekem írt több szöveget, nem neked!
MADELEINE Hagyjátok abba!
DUFINE Be nem áll a pofád, pedig Molière megmondta, hogy azt akarja leírni, amit az öreg mondd, nem azt, amit te!
GROSS-RENÉ Fogd be a porfádat, te ripacs!

21. jelenet
(*voltak, Harpagon, Molière*)

MOLIÈRE (be) Nahát, ez igaz, Harapagon úr? És hol vannak a rokonaim?
GROSS-RENÉ Ó, fiam!
MOLIÈRE (megöleli) Ó, atyám! – Fogd vissza magad!
DUFINE Ó, drága unokafivérem!
MOLIÈRE (megöleli) Ó, nővérem! – Jó voltál, csak így tovább!
MADELEINE Ó-ó-ó, öcsém!
MOLIÈRE (ellöki) Ó, sok, nagyon sok!
GROSS-RENÉ Ó, Jean-Baptiste! Szerelmes fiam!
DUFINE (megöleli Harpagont) Ó, kiszámíthatatlan sors!
MOLIÈRE (megöleli Gross-Renét) Micsodat találkozás! - Jól van elég ebből, folytassuk! Kevés időnk van, kezdjük a gatyajelenettel! - Tessék!

Molière asztalt és széket húz a nézőtéri első sor elé, leül, mint rendező, a jelenet alatt a darabjához jegyzetel, és a színészeit instruálja

Ó, Harpagon uram, ugye megengedi, hogy ide üljek, és kihasználva az alkalmat, egy levelet írjak apámnak, amit réglátott rokonaim, kézbesíthetnek neki?
HARPAGON Tessék csak, tessék! – Nem kényelmetlen?
MOLIÈRE Kezdjük! Gyerünk! Műkereskedők vagytok!
DUFINE Harpagon úr! Mint azt már többször is mondtam, a honi műkereskedelemben mi igazi szakértők vagyunk, és úgy

gondoljuk...

MOLIÈRE Fogjuk rövidebbre!

HARPAGON Hogy mondta, Molière úr?

MADELEINE Sietnünk kell, Harpagon úr.

HARPAGON Hová?

MOLIÈRE *(csettintget, mint a rendezők)* Egykettő! *(és jegyzetel, mint az írók)* Tehát: gatyá jelenet, cipő!

DUFINE Milyen igaza van a kuzinomnak! Most látom, uraságod cipőjét! Ez egy kincs!

MADELEINE Ó, kié lehetett ez egykor!? Én, mint európai műkereskedő, észreveszem az ilyen becses értékeket.

HARPAGON Nahát! Mit akar a cipőmmel?

GROSS-RENÉ Mennyit kér érte?

HARPAGON Tíz frank. Mert jól látja, ez a cipő egy ritkaság. Rebideaux hordta, a híres rímfaragó, tőle kaptam ajándékba. Azt hiszem, megér tizenöt frankot is.

MOLIÈRE Nem kell a párja! És mozogni közben, a test is játszik!

HARPAGON Istenemre, nem értem mit beszél, Molière úr! A test játszik?

DUFINE Én értettem, a kuzin felhívta a figyelmemet az ön testére! Illetve egészen pontosan arra, hogy micsoda ing ékesíti uraságodat!

MOLIÈRE Gyerünk, szórjátok a pénzt!

GROSS-RENÉ Egy szó, mint SZÁZ, Harpagon úr, SZÁZ aranyat adok az ön fél pár cipőjéért.

DUFINE És természetesen százat a kabátjáért.

HARPAGON Vegye meg a párját is! A felöltőmet Chameut hordta, ez a felöltő egy vagyont ér bármelyik árverésen.

MADELEINE Harpagon úr...

MOLIÈRE Ne vágjatok a szavába! Adhatsz érte kétszázat, kevés az idő!

DUFINE Nem, köszönöm, csak ezt a fél pár cipőt kérem. *(közben Molière-t fürkészi, aki helyeslően bólogat)* Takarékoskodnom kell, tudja, ennyi pénzt nem találni csak úgy bárhol!

HARPAGON Fogja, itt a kabát! És a zsebében ez a régi olló! Maga Homérosz idegenelte vele az egyiptomi zabort.

MADELEINE Valóban, gyönyörű darab!

MOLIÈRE Hagyjuk az ollót! - Inget és gatyát!

HARPAGON Árulja el, Molière úr, ön mit csinál?

MOLIÈRE Levelet írok.

GROSS-RENÉ Harpagon úr!

HARPAGON Parancsoljon!

GROSS-RENÉ Biztos szemtelennek gondol, de...

HARPAGON Ugyan, csöppet se! Önök nagyon értik a dolgukat.

DUFINE Megláttuk az ön gyönyörű ingjét!

HARPAGON Ezt? Ó!

MOLIÈRE Madeleine, ne maradj benne a pózban!

GROSS-RENÉ És aki nem ért hozzá, azt mondhatja, micsoda szírszar ócska rongy, de engem nem téveszt meg ez a néhány szakadás...

HARPAGON Mit számít az egy árverésen! Ez a ruhadarab egy cári selyeming, barátok közt is megér ötven frankot.

GROSS-RENÉ Vegye csak le!

DUFINE Higgye el, nem tántorít el a vásárlástól, hogy valami azt súgja, hogy magára valamit is adó élő molylepke ebbe már akkor se

költözne, ha bírná ezt a szörnyű bűzt! -
Harpagon úr, kétszáz aranyfrankot adok érte!

MOLIÈRE Rövid mondatok legyenek! Azt szeretném leírni, amit ő mond.

HARPAGON Kicsoda?

MOLIÈRE Levelet írok! – Pénz mindig legyen kéznél!

HARPAGON *(már csak a nadrág van rajta, és fél pár cipő)*
Istenem! Mennyi csodálatos pénz!

MOLIÈRE Magasabbra emeld azt a pénzt, mert nem látszik az ötödik sorban!

HARPAGON Nem értem, ezt mire mondta?

MOLIÈRE Jöhet a gatyá!

HARPAGON Jöhet a gatyá?!

GROSS-RENÉ Harpagon úr, én felismerem! Ezt a nadrágot maga Michelangelo hordta!

HARPAGON Ezt a nadrágot?

MADELEINE Ott voltunk, és láttuk, amikor Párizsban faragta az oltárt.

HARPAGON Ebben a nadrágban?

DUFINE Vegye csak le! - Vagy talán mégsem Michelangeloé?

HARPAGON *(leveszi a gatyát, kendőt tesz a szemérme elé)*
Dehogynem! Ebben faragott, az szent!

GROSS-RENÉ Honnan vette ezt a gatyát, Harpagon uram?

HARPAGON Nem emlékszem így hirtelen. *(leveszi a nadrágját)*

DUFINE Nem egy előkelő árverésen?

HARPAGON De igen!

GROSS-RENÉ Ó, ez a szép, puha selyemkendő!

MOLIÈRE Sok! Ó, sok! A kendő nagyon sok lenne! -
Harpagon úr, gyanítom, hogy ezek után

nem tartozom semmivel.
HARPAGON *(egy szál fehérneműben)* Ó, dehogy! Sőt, le
vagyok vetkőztetve, helyesebben
kötelezve.
DUFINE Részünkről megtiszteltetés.
HARPAGON Istenem, micsoda nap! Mennyi pénzük van
még? Ha nem veszik tolakodásnak.
MOLIÈRE Semmi. Sajnos elfogyott. Vége.
HARPAGON Ez életem legszebb órája. Megbocsátanak,
elteszem a pénzt, ha nem haragszanak.
Addig igyanak egy kis pohár vizet. *(el a
kincses ládjához, hogy betegye a pénzt)*

23. jelenet

(Molière és színészei, Harpagon hangja)

MADELEINE Milyen voltam, Jean-Baptiste?
MOLIÈRE Mennyi pénz maradt?
GROSS-RENÉ Ötezer frank. A többit visszaadtuk neki.
MOLIÈRE Helyes!
DUFINE Mit csináljunk ezekkel a kacatokkal?
MOLIÈRE Tegyétek az asztalra őket!
HARPAGON *(hangja: felordít)* 'Tolvaj! Gyilkos! Végem
van, meggyilkoltak! Felvágták a torkomat!
Kinyomták a szememet! Ellopták a
pénzemet.
MOLIÈRE Gyerünk, bújjatok el!
HARPAGON *(hangja)* Hova lettél édes pénzes ládikám?
Hova menjek? Hova ne menjek?
MOLIÈRE *(színészeivel együtt elbújnak)*

24. jelenet
(Harpagon)

HARPAGON *(be)* Hol vannak? Sikkasztók! Rablók! Gyertek vissza, hol vagytok? Drága pénzem, szerelmes pénzem! Hova lettél, kincsem, egyetlen jó barátom? Adják vissza! Elszakítottak tőlem, most veled együtt elveszett a boldogságom. *(el, keresi Molière-éket)*

25. jelenet
(Molière, színészek)

MOLIÈRE *(színészeivel előbújik)* Gyerünk a pajtába! Rupin féle jelmezt kikészíteni, parókát, gallért, bizsut előkotorni.

DUFINE Minden a koporsóban van.

MOLIÈRE Gross-René, szaladj a temetőbe, lopj egy csokor virágot!

GROSS-RENÉ Félek, hogy a pokolra jutunk.

MOLIÈRE Párizsba megyünk, és bemutatjuk ezt a darabot, erre megesküszöm.

MADELEINE Kevés a szerepem, Jean-Baptist. Írj nekem még egy jelenetet!

MOLIÈRE Meglesz, szerelmem. Meneküljünk, itt a fősvény! *(mind el)*

26. jelenet
(Harpagon)

HARPAGON *(be)* Ezek eltűntek! Mindenki felszívódott. Vége az életemnek. Istenem, micsoda nap! Nem tudok nélküle élni! Nem bírom tovább, meghalok. Meghaltam. Eltemettek. Senki nincs aki feltámasszon, aki visszaadná a pénzemet. Megyek a rendőrségre, feljelentem a tolvajokat és kőpadra feszítetem a tettestársakat, az egész házat, a cselédeket, a lányomat, még saját magamat is! Rendőrt, ügyészt, bírót! Kínzószerszámot, akasztófát, hóhért! Mindenkit felköttem, és ha nem lesz meg a pénz, utoljára magamat kötöm fel!

25. jelenet

(Harpagon, Fléche, Elíz hangja)

FLÉCHE *(be)* Mi van, uram?
HARPAGON Ki az?
FLÉCHE Mért vetkőzött pucérra?
HARPAGON Ne azzal törődjél, te barom. Hol vannak a rokonok, te koszos disznó?
FLÉCHE Molière úr rokonai? Az imént távoztak, uram.
HARPAGON Kifosztottak, megraboltak, tönkretettek. Rohanj, te senki, kapd el őket!
FLÉCHE Sajnálom, uram, lesántultam.
HARPAGON Te szemét tetű, tudom én, hogy benne van a kezed.
FLÉCHE Tévedni tetszik, uram.
HARPAGON Takarodj, te gané. Várj! Azonnal valljál be

mindent.
 FLÉCHE Mit, uram?
 HARPAGON Te szar állat. Mit tudsz?
 FLÉCHE Miről, uram?
 HARPAGON Hol a pénz?
 FLÉCHE Mennyi volt?
 HARPAGON Tudod te azt jól, te mocsok szemét.
 FLÉCHE Ötszáz?
 HARPAGON Kinyomom a szemed.
 FLÉCHE Ezer?
 HARPAGON Kitépem a beled!
 FLÉCHE Ártatlan vagyok.
 HARPAGON *(sírva)* Csendőrt! Jogot! Igazságot! Rohanj, te bűzös állat! Mit állsz itt, menj, hozz egy rendőrt! A legjobb nyomozót! Menj, menj!
 FLÉCHE *(elindul)*
 ELIZ *(hangja, suttog)* Jean-Baptiste! Jean-Baptiste, itt vagy?
 HARPAGON *(Fléche-nek)* Várj! Ne mozdulj! Meg ne szólalj, te görény!
 FLÉCHE Mire készül? Kilesi a saját lányát?
 HARPAGON Kuss legyen! Lapulj, te tetű!

26. jelenet

(Eliz, Pipier/Molière, Harpagon és Fléche elbújva)

PIPIER *(öregember, fehér hajjal, szemüvegben, bottal, alig tud járni, kezében temetői csokor)* Eliz! Itt vagyok!
 HARPAGON Nahát, ez meg ki?
 ELIZ *(be)* Ki maga? Mit keres itt?
 PIPIER Eliz, hát nem ismersz meg?

ELIZ Nem én. Mit akar tőlem?
 PIPIER Jean-Baptiste vagyok. A te Jean Baptiste-
 od.

ELIZ Jean-Babtiste? Nem ismertelek meg.
 HARPAGON Ki ez a Jean-Baptiste? Micsoda
 összeesküvés!

PIPIER Ne félj tőlem! Gyere, csókolj meg!
 HARPAGON Na abból nem eszel, te veterán bábi!
 ELIZ *(Pipier karjaiba omlik)* Ó, Jean Baptiste!
 Ments meg engem!

PIPIER Meglátod, minden jóra fordul.
 FLÉCHE Megcsókolta!

HARPAGON Látom, te barom. Lapuljál!
 FLÉCHE Én ezt nem hagyom! Közbelépek.
 HARPAGON Itt maradsz, te állat. Meg kell tudnom, mi
 folyik itt.

PIPIER Hol van az öreg?
 ELIZ Nem tudom. Az imént még itt ordított.

PIPIER Elő kell keríteni.
 ELIZ Annyira félek.

PIPIER Eliz, a tervem tökéletes. A jegyző
 bármelyik percben itt lehet, hogy megírja a
 szerződést.

ELIZ És ha nem írja alá?
 PIPIER Kezeskedem, hogy aláírja!
 HARPAGON Ezek kiforgatnak a vagyonomból.

ELIZ Csókolj meg!
 HARPAGON *(Fléche-nek)* Menj, keríts egy
 rendőrnnyomozót!

FLECHE Megyek, uram.*(el)*
 HARPAGON *(felfedi magát, köbhintéssel zavarja meg a
 csókolózókat)* Jó napot kívánok. Kihez van
 szerencsém?

PIPIER Á, Harpagon uram. Mőszijő Pipier vagyok, a vőlegény. Szólíthatom papának? Nem mondta a házasságközvetítő, hogy ma délután jővők?

HARPAGON Mőszijő Pipier? *(szemőgyre veszi, a festményen is)* Nem hasonlít a képmására.

PIPIER Ó, az még fiatalabb koromban készült.

HARPAGON Őn ismeri a lányomat?

PIPIER Szeretem az ön lányát, és ő is szeret engem.

HARPAGON Mit szeretsz rajta?

ELIZ Őrülden kívánom.

27. jelenet
(voltak, Jegyzők)

JEGYZŐ 1 *(két titkárnőjével be)* Adjon isten. Mőszijő Harpagon keressük.

HARPAGON Kik maguk?

JEGYZŐ 2 A nevem Zsüliett Szen Zsülié, jogtanácsos.

JEGYZŐ 2 Én Krisztín lö Pápó, házassági jegyző vagyok.

HARPAGON Mit akarnak tőlem?

JEGYZŐ 1 Megírjuk a szerződést, és ámen. Kérném, hol a vőlegény?

PIPIER *(rövid csend után)* Harpagon uram, mennyiért adja el nekem a lányát?

HARPAGON Nézze, megmondom kerek percc. Maga öregebb, mint gondoltam.

PIPIER 93 éves vagyok, nem tagadom, sőt, ha azt vesszük 100 is elmúltam, de hagyjuk ezt a históriát. Viszont! A lánya szeret engem.

ELIZ Ugye, kicsi Eliz?
 PIPIER Szeretlek, amióta megláttalak.
 PIPIER Kész vagyok 3000 frankot adni ezért a szerelmes nőért.
 HARPAGON Ne nézzenek rám ilyen szemekkel!
 PIPIER Nos?
 HARPAGON Kicsi lányom, tudod, mennyire szeretlek. Nem akarok a boldogságod útjába állni, de kérem, ez a lány nekem, világrajövelete órájától a mai napig több mint 4400 frankomba került.
 PIPIER Ötezer frank! Készpénzben, tessék itt van a zsebemben.
 HARPAGON Szánalmas ez a licit. Már-már erkölcstelen. De tragikus sorsú ember vagyok, épp az imént raboltak ki, bevallom, nem tudok hozományt adni.
 PIPIER Nem kérek hozományt.
 HARPAGON Boldoggá tudja tenni a lányomat?
 PIPIER Biztosíthatom, hogy testi és lelki potenciámat ifjúi hév feszíti.
 HARPAGON Akkor hát legyen meg, aminek meg kell lennie.
 PIPIER Írja, Zsüliett Szen Zsülié! Én, Zsan Zsákk Harpagon, az atyaistenre esküszöm...
 JEGYZŐ 1 *(írja, utolsó szavakat visszaismétli)* Esküszöm.
 PIPIER ...hogyan lányomat, Eliz Mári Harpagon....
 JEGYZŐ 1 Mári Harpagon.
 PIPIER ...a mai nappal felszabadítom atyai uralmam alól....
 JEGYZŐ 1 Uralmam alól.
 PIPIER ...és szentként tisztelve jogos akaratát....
 JEGYZŐ 1 Akaratát.

PIPIER ...kijelentem, hogy házassága és sorsa felől maga hattározhat. Ezt jelenlévő tanúk előtt megmásíthatatlanul és szabad akaratom szerint határoztam el.

JEGYZŐ 2 Itt tessék aláírni!

JEGYZŐ 1 Pipier úr, kérem, írja alá, mint tanú.

PIPIER Harpagon uram, itt a pénz, számolja meg!

HARPAGON *(aláír)*

PIPIER *(aláír)*

27. jelenet
(voltak, Nyomozó, Fléche)

FLÉCHE Uram, a itt a nyomozó! *(el)*

HARPAGON Jöjjön, jöjjön!

NYOMOZÓ Nem mozdul senki! Maga üljön le, maga menjen oda, a vénember álljon ide!

HARPAGON Én hivattam.

NYOMOZÓ Üdvözlöm, uram. A nevem Zsákk Démon.

HARPAGON Isten hozta, Démon úr. Harpagon.

NYOMOZÓ Kit kell akasztófára juttani?

HARPAGON Elmondta a cselédem, hogy tragédia történt?

NYOMOZÓ Mindent tudok. Kit gyanúsít?

HARPAGON Mindenkit.

NYOMOZÓ Kik vannak a házban?

HARPAGON Például én.

NYOMOZÓ Saját magát is gyanúsítja?

HARPAGON Azt hiszem, nem.

NYOMOZÓ Rendben. Következő

HARPAGON A cseléd! Hol vagy, Fléche? Azonnal gyere

FLÉCHE ide! Füleden ülsz, te tetű?
 HARPAGON *(be)* Igen, uram, mit óhajt?
 FLÉCHE Azt óhajtom, hogy takarodj!
 HARPAGON Ezért hívtott?
 HARPAGON Azért hívlak, amiért akarlak! Hozz az úrnak egy pohár vizet!
 NYOMOZÓ Nem vagyok szomjas!
 HARPAGON Mozdulsz már, te tahó?
 FLÉCHE Aszonta nem szomjas.
 HARPAGON Akkor is! Tűnj el! Szedd a lábad, koszos barom!
 FLÉCHE *(el)*
 HARPAGON Hát ő az!
 FLÉCHE Vele már találkoztam.
 HARPAGON Erre a cselédre gyanakszom!
 NYOMOZÓ Kap-e gyanús leveleket és kitől?
 HARPAGON Nem tud olvasni!
 NYOMOZÓ Küld-e választ, és kinek?
 HARPAGON Nem tud írni!
 NYOMOZÓ Mivel gyanúsítja?
 HARPAGON Kijátszotta a pénzemet egy bizonyos Molière-nek.
 NYOMOZÓ Hol ez a Molière?
 HARPAGON Eltűnt.
 NYOMOZÓ Mennyi pénz volt?
 HARPAGON Semennyi! Száraz kenyeret eszem! *(súgja)*
 Hallgatóznak! *(írni kezd)*
 NYOMOZÓ Mit jegyzünk, miért és kinek?
 HARPAGON Írásban közlöm a mondandómat! Így nem tudják meg, mennyi pénzem van. Tessék elolvasni!
 NYOMOZÓ *(elolvassa)* A kutyaúrstenit! Ez bizony jelentős összeg! Hová rejtette?

HARPAGON Ne kiabáljon, istenem! Írja le amit mondani akar!

NYOMOZÓ Egy nyomozó nem hagy nyomot maga után!

HARPAGON *(ír)* Olvassa!

NYOMOZÓ Elment a józan esze! Tízezer arany frankot otthon tartani?

HARPAGON Könyörgöm, halkabban!

NYOMOZÓ Nézze, maga nem buta ember, akármennyire is ostoba. Maga nem is sejti, hogy ki vagyok!

HARPAGON Kicsoda ön, nyomozó úr?

NYOMOZÓ Hát nem látja tekintetemben a bitófa árnyékát? Szemeimben Néró fáklyáinak fényét?

HARPAGON Szűzmária-szentjózsef!

NYOMOZÓ Bárcsak volna annyi aranyam, ahány embert akasztófára juttattam!

HARPAGON Mennyit?

NYOMOZÓ Rosseb számolgatja! Széttépem a beleit, leszakítom a tüdejét, kicsavarom a szemeit az ilyen bűnöző férgeknek! Megértett? Nem sírni kell! Kinyomom a testéből a lelket! Világosan beszéltem?

HARPAGON Tökéletesen.

NYOMOZÓ *(Pipier-bez)* Maga kicsoda?

PIPIER *(hallgat)*

NYOMOZÓ Mért nem felelsz, kígyó? Mi a neved? Hogy kerülsz ide?

PIPIER Jean Baptiste Pocquelin Molière vagyok, színpadi szerző és társulati igazgató.

HARPAGON Kicsoda!? Molière?

NYOMOZÓ Kuss. Ha megbocsát. Itt én kérdezek.

MOLIÈRE Ók társulatom tagjai, Dufine és Madeleine. Te pedig Gross-René vagy, a legdémonibb bohóc egész Franciaországban.

HARPAGON Hol a 10.000 frank?

MOLIÈRE A jogos tulajdonosánál, az utolsó centig.

GROSS-RENÉ Igaz ez, Harpagon?

HARPAGON Hazugság! Botrány! Már hogy lenne nálam a 10.000 aranyfrank, amikor nálam csak 10.000 aranyfrank van. Egy centtel se több.

MOLIÈRE Mennyit követel?

HARPAGON Kétszer ennyit. Húszezret.

MOLIÈRE Milyen alapon követeli a másik 10.000-et?

HARPAGON Azon az alapon, hogy eladtam maguknak a mlegjobb ruháimat

DUFINE Az említett ingóságok itt vannak hiánytalanul, az asztalon.

MOLIÈRE Mit felel, Harpagon?

HARPAGON Ezeket az értékes tárgyakat megvették tőlem 5000 aranyfrankért.

MADELEINE Kérem, mi nem tartunk rá igényt.

HARPAGON Jogszerű adásvétel történt.

MOLIÈRE Miféle tréfa ez, Harpagon? Azért a sok szirszarért 5000 frankot követel?

HARPAGON Lemondok erről az ötezerről, de a másik ötezret követelem!

MOLIÈRE Milyen jogcímen, Harpagon?

HARPAGON Annak az öreg úrnak, vagyis annak a színésznek, vagyis akit az a színész, vagyis magának, vagyis akinek kiadta magát....

ELIZ Azt az ötezret követeli, amennyiért eladott egy matuzsálemnek.

MOLIÈRE Harpagon, eladta a saját lányát?

HARPAGON Kérem, törvényes szerződést írtunk, tanú

rá az a két másik alak!
 MADELEINE Ebben a jognyilatkozatban az áll, hogy
 Harpagon úr felszabadítja Eliz kisasszonyt.
 MOLIÈRE Kérem az írást!
 HARPAGON Istenem, kifosztanak, kisemmiznek,
 kinyírnak a törvény nevében.
 MOLIÈRE Harpagon, nézzen a szemembe! Nem fél a
 bitófától? Nem fél a pokol démonaitól,
 akik kiáltanak maga után?
 HARPAGON Nem félek, senkitől és semmitől.
 MOLIÈRE Takarodjon a szemem előtt.
 HARPAGON Takarodjanak a házamból!
 MOLIÈRE Gross-René, Madeleine, Dufine, gyerünk,
 tíz perc múlva felgördül a függöny, és mi
 eljátsszuk a mesterművet, melyet a szerző
 egy nap alatt írt, hogy bevonuljunk a
 történelembe!
 ELIZ És velem mi lesz?
 MOLIÈRE *(átadja neki az írást)* Drága Eliz, e szerződés
 értelmében, ahhoz méz férjhez akihez
 akarsz. Élj boldogan! Szabadon! Isten
 veled!
 FLÉCHE Én pedig itt maradok szolgálni. Mert
 szeretem én magát, Harpagon, akárhogy is
 utálom.

vége